

מדגם על עגבנייה בצורת לב אינו כשיר לרישום באירופה

יוני 18, 2014

ערכת הערעור של ה-OHIM, שהיא הרשות האירופאית שבאחריותה רישום סימני מסחר ומדגמים באיחוד האירופאי, החליטה לאשרר את הסירוב של בקשה לרישום מדגם על עגבנייה בצורת לב. ההחלטה קובעת כי צמחים חיים או פירותיהם לא יכולים להיחשב כמוצר לפי הגדרת סעיפים 3(א) ו-3(ב) לחוק המדגמים של האיחוד האירופאי וזאת, בטענה שאין בצורת המוצר בכדי להוכיח כי מאפייניו התקבלו בתהליך תעשייתי ואינם תוצר של תהליך טבעי.

ביום 13 בפברואר 2013, אישררה ערכת הערעור של ה-OHIM את החלטת חטיבת הבחינה של הרשות האירופאית לרישום סימני מסחר ומדגמים, בקביעתה כי אורגניזמים חיים כגון צמחים ופירותיהם אינם כשירים לרישום מדגם¹. הוועדה הבהירה בהחלטתה, כי אורגניזמים חיים אינם עומדים בהגדרה של "מדגם" בהתאם לסעיף 3(א) CDR (חוק המדגמים של האיחוד האירופאי)² וזאת, מכיוון שצמח חי או פירותיו אינם יכולים להיחשב "מוצר" לפי ההגדרה שבסעיף 3(ב) CDR.

המקרה נשוא הערעור נוגע לצורתה החיצונית של עגבניה אשר טופחה ע"י מטפח זני צמחים הולנדי בשם A.C.J. Ammerlaan. הבקשה למדגם הוגשה ב-2011 בעניין עגבנייה בצורת לב תוך סיווג לפי סיווג לוקרנו³ למדגמים בסוג 1.02 לפירות וירקות. הבקשה לרישום מדגם נדחתה על ידי מחלקת הבחינה של OHIM אשר טענה כי נשוא המדגם אינו כשיר לרישום על פי סעיף 3(א) ו-3(ב) CDR.

איורים של העגבניה כפי שהוצגו בהחלטה בערעור.

סעיף 3 (א) וסעיף 3 (ב) CDR מגדירים מהו "מדגם" ו-"המוצר" עליו ייושם המדגם, כדלקמן:

(a) 'design' means the appearance of the whole or a part of a product resulting from the features of, in particular, the lines, contours, colours, shape, texture and/or materials of the product itself and/or its ornamentation;

(b) 'product' means any industrial or handicraft item, including inter alia parts intended to be assembled into a complex product, packaging, get-up, graphic symbols and typographic typefaces, but excluding computer programs; (הדגשה שלי, מ.ש.)

בערעור טען המבקש, Ammerlaan בין היתר, כי (1) העגבניות מיוצרות בתהליך עבודה אינטנסיבי וזהות זו לזו; (2) ניתן להחשיב את הפירות כ- "מוצר", מכיוון שהם מיוצרים בתהליך תעשייתי אשר מתבטא בצורתן הזוה של כל עגבניה ועגבניה; (3) אין סייג בסעיף 3 (ב) CDR המצביע על כך שהמוצר לא יכול להיות אורגניזם חי, ובנוסף כי ההגנה אותה ביקש הינה על התכונות החיצוניות של המוצרים, כלומר החזות שלהם. Ammerlaan ניסה גם להסתמך בטעונו על קיומם של מספר מדגמים קודמים על מוצרים בסוג 1.02, לרבות מדגם RCD 549951-001 הנוגע לצורתם של מלונים, אך ועדת הערעור בחרה שלא לקחת בחשבון את הטעון הנ"ל.

בהחלטתה אימצה הוועדה גישה שיצורים חיים, כגון תוצרת חקלאית, לא יכולים להיחשב ל"פריט תעשייתי או תוצר מלאכה", גם אם צורתו של התוצר שונה מזו של האורגניזם ה"רגיל" המצוי בטבע. הוועדה ציינה, כי בהעדר ראיות לכך שהצורה של האורגניזם החי מתקבלת בתהליך תעשייתי או במלאכת-יד לא ניתן לשלול את הטענה כי היצור החי הינו תוצר של זן צמחים מיוחד המצוי בטבע.

ניתן לראות בקביעה זו של הועדה הנחיה למבקשים עתידיים המעוניינים לקבל הגנת מדגם על תכונותיהן הוויזואליות של אורגניזמים חיים, כגון צמחים או פירותיהם, לספק בהליך הרישום של המדגם ראיות באשר למראהו הייחודי והמקורי של האורגניזם נשוא המדגם וראיות לכך כי תכונות המבוקשות לרישום הינן תוצר תהליך תעשייתי/מלאכת יד ואינן מצויות בטבע.

מאיה שמילוב

¹ החלטת ערעור מספר R 595/2012-3 ניתנה שפה ההולנדית ורק לאחרונה פורסם תמציתה באנגלית במידעון, OHIM 01/2014.

² Community Design Rules

³ מדגמים תעשייתיים מסווגים באיחוד האירופי ב-32 סוגים לפי סיווג LOCARNO אשר מבוסס על הסכם לוקרנו (1968).

These newsletters are provided for general information only. It is not intended as legal advice or opinion and cannot be relied upon as such.